

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Кафедра гуманітарних дисциплін та соціальної роботи

**СОЦІАЛЬНА РОБОТА:
СТАНОВЛЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ, РОЗВИТОК**

Матеріали

IV Міжнародної науково-практичної конференції
24-25 травня 2018 року

Львів, СПОЛОМ, 2018

УДК 316.4.05: 009. 37.032
Соц 70

**"Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток"
(IV ; 2018 ; Львів).**

Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції "Соціальна робота: становлення, перспективи, розвиток", 24-25 травня 2018 р. ; [за заг. ред.: Кривачук Л. Ф., Нагірняка М.Я.]. – Львів : СПОЛОМ, 2018. – 414 с. – Бібліограф. в кінці ст. – ISBN 978-966-919-378-0.

Висвітлено питання, що стосуються проблем соціальної роботи та соціальної політики в Україні на сучасному етапі, особливостей провадження соціальної роботи з різними категоріями населення органами державної влади, громадськими організаціями, соціальними інституціями, нагальних проблем і перспектив розвитку соціальної сфери держави. Розглянуто матеріали, які пропонуються читачеві та сприятимуть створенню умов для формування складових професійної компетентності фахівців із соціальної роботи і дадуть змогу формувати адекватну модель діяльності майбутнього спеціаліста соціальної сфери.

Для науковців викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх тих, хто цікавиться теоретичними та практичними проблемами соціальної роботи та соціальної політики в Україні та світі.

Відповідальний редактор: Нагірняк М.Я., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін та соціальної роботи Львівського державного університету безпеки життєдіяльності.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(протокол № 5 від 18 квітня 2018 р.)*

© Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2018
© Кафедра гуманітарних дисциплін та соціальної роботи, 2018

ISBN 978-966-919-378-0

© Нагірняк М.Я. 2018
© В-во "СПОЛОМ", 2018

УДК 159.942.5**Андрій ЦЮПРИК***кандидат педагогічних наук, доцент***Елизавета БОБРОВА, Тамара ВАСИЛИНЕЦЬ***студенти групи СР-51м**Львівський державний університет**безпеки життєдіяльності*

СИНДРОМ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Трудова діяльність особистості займає більшу частину її життя і передбачає не тільки фізичну роботу, а й психологічну. Стосовно останньої, то її значимість набагато більша, оскільки від неї напряду залежить продуктивність та якість фізичної праці. Кожна людина, яка має трудовий стаж більше 10 років в одній спеціальності схильна до переживання емоційного вигорання.

Емоційне вигорання – це синдром психічного та фізичного виснаження, унаслідок довгої та монотонної професійної діяльності. Воно проявляється наростаючим емоційним виснаженням, яке веде і до особистісного дискомфорту у фахівців, і до серйозного зниження ефективності праці. Основне джерело цих явищ – стресові ситуації на робочому місці, що вимагають значних емоційних затрат і постійна стомлюваність при виконанні професійних обов'язків. Якщо ці витрати не компенсуються належним чином, або внаслідок особистісних особливостей співробітника, або через погані умови праці – неминуче розвиваються прояви тривоги, відстороненості та емоційного виснаження [3].

По суті, стомлення – це природний стан, що неминуче виникає в певний момент виконання діяльності, воно несе функцію захисту. Але при тривалому стомленні, без періодів відновлення розвивається хронічне стомлення й перевтома, при якій погіршення психофізіологічного стану не компенсується відпочинком.

Актуальність даного явища полягає в тому, що синдром емоційного вигорання став досить частим серед працівників різних галузей і впливає на продуктивність роботи все більше і більше, проте більшість людей не знають як із цим боротись.

Поняття емоційного вигорання у науковий обіг ввів американський психіатр Герберт Фрейденберг ще у 1974 році. Але дослідження цього явища актуальні і на сьогоднішній день, оскільки досконало ще не вивчені чинники, які провокують та прогресують

цей стан, а також не визначено найефективнішого методу подолання стану виснаження.

Нині синдром емоційного вигорання має вже діагностичний статус у «Міжнародній класифікації хвороб»: «Z 73 - проблеми, пов'язані з труднощами управління власним життям». Розповсюдження цього явища поступово набуває все більших масштабів, що зумовлює ріст інтересу науковців з різних галузей. На сучасному етапі розвитку зарубіжної науки явище вигорання досліджується в психології стресових станів (вигорання як результат стресу), у межах психології професійної діяльності (вигорання як форма професійної деформації) та екзистенційної психології (вигорання як стан фізичного і психічного виснаження, що виникло в результаті довготривалого перебування в емоційно напружених ситуаціях) [2].

До цього синдрому найбільш схильні спеціалісти, які змушені постійно та інтенсивно контактувати з іншими людьми (психологи, педагоги, соціальні працівники, юристи, медики та ін.), оскільки, під час роботи зазнають сильних нервово-психічних навантажень, що проявляються а емоційній втомі. Як наслідок – зміна настрою, самопочуття, поведінки, ставлення до роботи, власного життя і, звичайно, знижується продуктивність та якість професійної діяльності. Також спостерігається пряма залежність і від стажу роботи (якщо він перевищує 10 років). А наростання труднощів емоційних як у чоловіків, так і у жінок наступають після 42 років [1].

Емоційне вигорання, як стверджують дослідники, може перерости у професійне вигорання – глобальний деструктивний феномен, що поширюється на всю професійну діяльність особи, що є неприпустимим для роботи спеціаліста. До тяжких наслідків, до яких призводить емоційне вигорання, відносять проблеми в сім'ї, втрату контакту з дітьми. У спілкуванні спостерігається агресивність, тривожність, дратівливість. Тому збереження психологічного здоров'я кожної людини є надзвичайно актуальним завданням на сучасному етапі розвитку суспільства, незалежно від галузі її трудової діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойко В. В. Энергия эмоций в общении: взгляд на себя и на других. – М. : Наука, 1996.
2. Орел В. Е. Феномен «выгорания» в зарубежной психологии. Эмпирические исследования // Психологический журнал. – 2001. – № 1.
3. Психология. Словарь / Петровский А. В. Ярошевский М. Г. 2-е издание исправленное и дополненное. – М. : Политиздат, 1990. – 494 с.

Сургова С. Велнес-консультування в роботі з клієнтами «похилого віку».....	361
Суровцева І. Імплементація міжнародного досвіду компетентнісного підходу у соціальній роботі.....	364
Тимків Л. Психолого-педагогічні аспекти процесу фахової підготовки майбутніх соціальних працівників.....	367
Трусевич О., Гембара Т. Сучасний викладач, як «соціальний працівник» в процесі соціальної адаптації, самореалізації студента.....	371
Файчук О., Січинська І. Вплив соціальних інститутів на процес соціалізації підлітків.....	375
Фалинська З., Нос Л. Формування професійної компетентності майбутніх педагогів у сфері соціальної роботи.....	379
Федчишина Ю. Зарубіжний досвід соціалізації молоді з порушенням опорно-рухового апарату.....	383
Хлипавка Г. Розвиток професійної мотивації як педагогічна умова формування соціальної компетентності майбутніх офіцерів служби цивільного захисту України в процесі професійної підготовки.....	386
Цюприк А., Боброва Є., Василюнець Т. Синдром емоційного вигорання у професійній діяльності.....	390
Чіпак Л. Дитяча бездоглядність і безпритульність як соціальний феномен: основні підходи до розуміння та причини виникнення.....	392
Чулик М., Гринчишин І. Поняття «девіантна поведінка»: підходи та концепції.....	394
Шиян О. Формування соціальної компетентності – сучасне бачення.....	396
Яворська І. Співпраця та взаємодопомога волонтерських організацій із державними соціальними службами.....	399
Відомості про авторів.....	401